

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se bla. govotijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národná Tiskarna“ telefon št. 85.

Južna železnica in nesreče na njenih progah.

II.

Dr. D. B. T. V Gradcu, 1. januarja.

O odurni skoposti najgrše vrste niti ne maram govoriti, o štedljivosti z oljem — tako da so lokomotive po noči slabo in nezadostno razsvetljene —, o „za“ računanju posebnih pristojbin za nadštevne službene ure itd. itd., temveč hočem takoj navesti one posledice vseh teh razmer, ki se jih ne da prikriti in zamolčati.

Posledice so kratko rečeno nesreče. Navesti hočem — v kolikor sem jih mogel zvedeti — le one, ki so se pripetile za časa pomnoženega prometa:

1. Pazniku prevažajočih delavcev zmečka v Matzleinsdorfu vagon obe nogi. Izpoddrknilo mu je, ko je tekel poleg vagona. Mesto pet delavcev bila sta le dva pri partiji.

2. Par dni pozneje bila je v Meidlingu sprevodniku zmečkana roka.

3. Sprevodniku odrta v Gloggnitzu vlak obe nogi.

4. Prevažajočemu delavcu odrta v dunajskem Novem mestu vagon roba.

5. V Brucku zadobi delavec pri prevažanju teške poškodbe in zmečkanine.

6. V Stühlingu trči 29 oktobra vlak št. 101 v vlak št. 135, ki je imel šest ur zamude.

7. V Trbovljah razruši se 6. novembra vsled napačno prestavljenega ogibališča sedem vagonov. Ogibališče oskrbuje paznik bil je 24. uro v službi.

8. Istega 6. novembra pridrdra na jedinem prostem tiru pri Mürzzuschlagu osobni vlak št. 14 proti tovornemu vlaku. K sreči ustavi vodnik v zadnjem trenutku vlak, ga dirigira nazaj in prepreči tako veliko nesrečo.

9. Vlak št. 13 zgrabi 10. novembra, ko blizu Zidanega mosta ravno sreča vlak št. 166, paznika Aškerca in ga vrže 22 metrov daleč. Sprevodniki koj na to prihajajočega vlaka št. 131 najdejo Aškerca mrtvega.

10. V Neunkirchenu trči 13. novembra vlak št. 100 v tovorni vlak. Signal je kazal prosto vožnjo. Trije sprevodniki ranjeni.

11. Istega 13. novembra pridrdra koroški brzovlak za zamudo 42 minut v Krieglach. Na glavnem tiru stoji tovorni vlak. V zadnjem trenutku prepreči vodnik brzovlaka veliko nesrečo. Razjarjeni potniki hočejo prometnega uradnika preteptati. Ta je bil ravno dokončal 24. uro svoje naporene službe.

12. Istega 13. novembra trči zavijač France Kropf z glavo ob železen mostni steber in je bil takoj mrtev.

13. V Grassteinu trči 18. novembra (železnica čez Brenner) ekspresni vlak v tovorni vlak. Trije železnični uslužbenci usmrčeni. Prometni uradnik Jenewein je bil dan poprej 36 ur v službi in je v trenutku nesreče ravnokar dovršil 20. uro svoje službe. Na njegovo mesto pride drug uradnik, kateremu dodelijo dva pomagača. Ta izjavi: „Ko bi moral tu sam opravljati službo, bi takoj utekel“. V Grassteinu mora pet do šest tovornih vlakov čakati na zaukaz iz Franzensfeste. Ravnokar poškodovani tovorni vlak je imel deset ur zamude. Projektirali so že spomladi, položiti še jeden tir od Franzensfeste do Grassteina, a dosedaj ga še niso izvedli.

14. Paznik ogibališča prepreči 19. novembra v zadnjem trenutku, da ne trči brzovlak št. 3 v tovorni vlak št. 117. Distančni signal ni kazal prepovedan uhod.

Nadaljeval te statistike nisem. Neznano mi je tedaj, koliko rezev je trpelo škodo na zdravju in življenju do onega dne, ko izide ta članek.

Železnično osobje te nevarnosti dobro pozna in dobro ve — boljše nego vsi predstojniki —, da utrujeno telo ne more prenašati in izvrševati zahtev tako natančne in vestne službe, kot je pri železnici potrebna. Najmanj tretjina vseh uslužbencev v Matzleinsdorfu je že bolnih in tako zdelanih, da ne morejo več opravljati službe. Ker postane delo vsled tega še težavnejše, uprava južne železnice niti več ne sprejema naznanila o obolenju in grozi bolnikom, da jih odpusti iz službe ter jih na novo podi k delu. „Če hočemo počiti, treba je, da se javimo mrtve“, dejal mi je nedavno neki sprevodnik.

Kdor se tedaj dandanes namerava voziti po južni železnici, naj si to dobro premisli. Nahajal se bode v neprestani nevarnosti, vozil se bode preko krvi in mrlčev in vsaki trenutek zamore sam biti usmrčen.

„Mi protestujemo proti temu, da našim rodbinam tako lahko misloma jemljete hranitelje in reditelje, mi protestujemo, da se pohablja naše telo, in da se z našo krvjo napaja kamenje in zemlja po progah južne železnice.“

Te pretresljive besede zaklical je železnični uslužbenec v svojem strokovnem listu. V imenu potujočega občinstva, ki je gotovo jedne misli z mano, pridružujem se slovesno in vsem obsegu temu protestu.

Izvajanju izvrstno informiranega članarja nimam mnogo pristaviti.

Zabeležim naj pred vsem v kratkih besedah nesreče zadnjih dni:

Dne 23. decembra ob 4. uri zjutraj trčita pri Kalsdorfu blizu Gradca dva tovorna vlaka drug v drugega. Dva železnična sprevodnika sta bila teško poškodovana. Nebroj vagonov uničenih. Vagon poln volov do cela zmečkan. Mnogo tovorov poškodovanih. — Že ta nesreča imela je daleč na okolu kaj neprijetnih posledic. Proga bila je do 4. ure popoldne zaprta, ves promet bil je ustavljen. Božični poštini promet se je zelo zakasnil, potujoče občinstvo pa je moralo čakati skoraj ves dan ali v Gradcu ali v Mariboru. Bilo je to pred vsem hudo za dijake in vojaške kadete, ki so isti dan nastopili svoje počitnice.

Dne 24. decembra ob 2. uri zjutraj trči dunajski brzovlak v Mariboru ob tovorni vlak. Vodnik vlaka videl je pretečo nesrečo in bi bil še mogel ustaviti vlak, da ni odrekla glavna zavornica. Osem potnikov, poštinih in železničnih uslužbencev je bilo ranjenih. Lokomotiva devastirana, mnogo vagonov hudo poškodovanih. V ambulančnem vagonu nastane ogenj in uniči dokaj pisem in vrednostnih papirjev. Proga več ur popolnoma zaprta.

Istega dne 24. decembra trči zopet v Kalsdorfu — proga je bila mej tem že odprta, vse posledice prejšnje nesreče z nje odstranjene — ob pol 4. uri zjutraj tržaški brzovlak v tovorni vlak. Lokomotiva popolnoma devastirana, nerabljiva. Nebroj vagonov obeh vlakov teško poškodovanih. V poštne ambulančnem vagonu nastane ogenj, uniči vsa pisma in vse vrednostne papirje v skupni vrednosti 1½ milijona goldinarjev. Vsled nedostajanja vode morajo pustiti

ogonj goreti, ki divja do 3. ure popoldne in popolno uniči poštini in veliki spalni vagon. Poštne konduktarji, ki je teško ranjen običal v razvalinah poštne vagona, ogore obe nogi do kolen. Razven tega trije uslužbenci teško ranjeni, mnogo potnikov in sprevodnikov lahko ranjenih. Škoda ogromna. Proga do 11. ure popoldne zaprta, še-le ob 6 uri zvečer na obeh tirih porabna.

Tri tako strašne nesreče tekot dveh dni! Res je, da se o Božiču promet izredno pomnoži, a gotovo letos ni bil mnogo večji kot lani in pretekla leta. Južna železnica to ve, radovoljno sprejema veliko množico potnikov in tovorov. Skrbeti mora torej, da se pomnoženi promet razvija redno in brez vsake nevarnosti. Vsaka železnica je javna institucija, in kot taka mora imeti v sebi vse garancije, da se je občinstvo more posluževati brez vsake nevarnosti za življenje in blagostanje.

Vsakega, ki bere in čuje o teh strašnih razmerah, lotiti se mora skrajno ogorčenje! Zadnji čas je, da prisili vlada južno železnico, naj takoj in v najširšem obsegu uredi času in potrebam primerno svojo povsenezadostno administrativno in tehnično organizacijo. Že je sklicalo ministrstvo konference v tej zadevi, a govorilo se je le o nezadostnih uredbah. Z malimi popravami in predlogi bami se tu ne da nič več doseči.

Treba je pred vsem v velikem pomnožiti osobje, in mu odkazati primerno plačo in primerna bivališča. Treba je nadalje v postajah, v katerih se kopiči promet, pred vsem v centralnih postajah, v katerih se križa več prog, takoj sezidati velike in široke kolodvore ter posebne kolodvore za sestavljanje in ranžiranje vlakov. Treba izdatno pomnožiti lokomotive in vagona, treba razširiti pojedine proge, treba prezidati tunele in mostove. A tudi to ne bo povse in za vedno zadostovalo. Vlada se mora vendar že enkrat odločiti in dati sezidati paralelne proge, katere bodejo zamogle olajšati južno železnico, katere pa bodo tudi pospeševale in pomnoževale promet.

Upati je, da bodejo nesreče zadnjih dni imele dobre posledice. Pač žalostno, da je v to treba tako groznih nesreč, a pri naših razmerah menda ne gre drugače. Odprle se bodejo oči ne le merodajnim krogom, katerih dolžnost je bila že zdavnaj preustrojiti in sanirati južno železnico, temveč tudi širšemu občinstvu. Državni poslanci naj se z nova poprimejo tega vprašanja in naj ne odnehajo prej, dokler se ne zgodi vse, kar je potrebno. Javni zastopi naj opetovano, odločno in jednoglasno zahtevajo, naj stori južna železnica takoj vse, kar zahteva blagostanje državljanov, pojdini pa naj v vsakem slučaju, v katerem trpe škodo, ne da bi bila temu vzrok kaka vis maior, kaka elementarna sila, tožbeno nastopajo proti južni železnici, zahtevajoč odškodnine za škodo na zdravju, na blagu in na času. Če bodo tako sodelovali vsi faktorji, bo južna železnica hoté ali nehoté morala postati to, kar bi morala kot posredovalka mej jugom in severom, mej prometom na morju in središčem države že zdavnaj biti, jedna prvih in najboljših železnic v državi.

Da se uresniči ta ideja, morajo pa

sodelovati tudi vsi ostali pri železničnem prometu udeleženi faktorji. Naj navedem le jeden sam slučaj. Nesreča pri Kalsdorfu postala je vsled tega tako grozna in je povzročila tako ogromno škodo, ker je v razrušenih vagonih začelo goreti. Poštna uprava ima namreč še dandanes v ambulančnih vozovih stare železne peči, ki se kurijo z ogljem. Taka peč prevrnila se je, ko je trčil brzovlak v poštini vlak, pisma in poštne pošiljatve so začele goreti in kmalu je stal ves vagon v plamenu. Poštna uprava ne mara opustiti teh pečij, ker morajo njeni uslužbenci biti že par ur pred odhodom vlaka in nekaj časa po prihodu istega v ambulančnem vozu, tedaj v času, ko še ni mogoče kuriti vagonov s parom lokomotive. Gotovo je jako lepo in hvalevredno, da poštna uprava tako skrbi za svoje uslužbence, a zdavnaj eksistira že dokaj kurilnih metod, ki omogočujejo za ta kratki čas intenzivno kurjavo, ne da bi bila s tem združena katera koli nevarnost. In kadar se gre za življenje in blagostanje tistih tisoč in tisoč ljudi, ne sme biti nobena stvar predraga, nobena pretežavna, da bi se ne poskusila in ne uvedla.

Ne morem končati teh vrstic, ne da bi izrekel največjega in srčnega priznanja uradništvu in osobju južne železnice, od načelnikov postaj pa do zadnjega delavca. Vsi ti možje, uradniki in delavci, opravljajo pri najtežavnejših razmerah, pri velikanskej odgovornosti in v neprestani smrtni nevarnosti z veliko unemo in z izrednim trudom svojo naporeno službo. Le njihova zasluga je, da se ne zgodi še mnogo več nesreč! In če se je v kljub trudoljubivosti in pazljivosti uradnikov in uslužbencev vsled nezadostnih naprav južne železnice pripetila kaka nesreča, so ti možje prvi na delu, da strežejo ranjenim in ponesrečenim, in da jim kolikor mogoče olajšajo žalostno situacijo. — Še nam je vsem v živem spominu, kako neutrudno so stregli sprevodniki ponesrečene potnike o priliki grozne nesreče, ki se je pripetila letos na koroške progi južne železnice. In kdo izmed nas ne hrepeni, izreči največje in najsrčnejše občudovanje, ko bere ali čuje, kako junaško je o priliki nesreče pri Kalsdorfu rešil vodnik lokomotive Brichta ponesrečenega poštne sprevodnika Satkeja gotove smrti. Slednji tičal je kakor v uklepih v razrušenem ambulančnem vozu. Krog njega švigal je ogenj in se je že oklepal njegovih nog. Bridko in pretresljivo je klical Satke na pomoč. A nikdo se ni upal v goreče razvaline. Edini Brichta, ki je bil z lokomotive treščen na tender in že tedaj občutno poškodovan, je bil toli pogumen. Hitro zgrabi sekuro in se poda v goreče lesovje, da reši svojega tovariša. Dvakrat ga v strašnem dimu in v strašni vročini obide omotica, dvakrat se zopet pobere, in ko slednjič izkoplje tovariša iz razvalin, ga reši in prinese na prosto, zgrudi se nezavesten na tla. Čast in slava takim možem!

Tem ostudnejše pa je, da izkorišča južna železnica tako vrle uradnike in uslužbence do skrajne mere, in da tako malo skrbi za njihovo blagostanje. Vsakdo izmed nas se mora truditi po svojih močeh, da vendar že enkrat nehajo ti odnosi, ki so neprestane nevarnosti za nas in naše bližnje, in ki so nevredni našega stotletja.

Jedro židovstva.

1. Izoliranost in izvoljenstvo židov.

(Dalje.)

Ta stroga ločitev od drugih na rodov, ta farizejska nadutost, ki v sebi in v svojih običajih vidi popolnost in izvoljenstvo, v inorodnih in njih gseh pa ničevnost, zavrženost, ter farizejski napuh je usodepoln nauk, usodepoln za žide in za nežide.

Ta ločitev provzročila je, da so se židi, akoravno že od nekdaj v diaspori med narodi, čisti ohranili; mešati se z drugimi plemeni je po njihovem zakonu in njihovi tradiciji greh ali celo zločin. Vsled tega so židi dandanes skoro ravno taki v fiziološki in psihološki smislu, kakor so bili za Krista, kakor so bili za Mojzesa; na staroevropskih pomnikih iz let 2800—2500 pred Kristusom vidiš uprav iste semitske tipe, kakor jih dandanes opazajo po Dunaju, Peštu, Pragi ali Berlinu. Židi so pač, rekel bi, postransko mešali se z drugimi narodi, kakor v srednjem veku s Španci, kateri so na takšen način mešanica Arijev z židi in Mavri, vsled tega tudi, kakor nekateri sodijo, v dekadenci. Ali legitimno so se židi strogo držali svojih zakonov in do naših dni ostali nepomešani, kakor malokatero plemo ljudij. In tako se nam predstavljajo v večnem gibanju in mešanju ljudstev kot nespremenljiv, skoro bi rekli večni element, o katerem bi mogle veljati besede njihovega proroka: „More li zamorec spremeniti svojo kožo in pard svoje pege?“ (Jeremija 13, 23). Seveda, ta duh odcepljenosti in ločljivosti mora biti v prirodi utemeljen, zdi se, da je žide, vsaj v minulosti, nekaj notranji stud pred „tujci“ ali „gojim“, kakor imenujejo nežide, odganjal od združitve z drugimi narodi. Še dandanes si niti svobodomiselni, neverni žid kristjanke v zakon rad ne vzame.

Ker so židje ostali nemešani, ohranili so si tudi svoj prvotni značaj s svojimi krepstimi in slabimi stranmi. Ker so od narave dobro nadarjeni, in ker so radi geografske lege svoje domovine ter radi historičnega razvoja bili od nekdaj odkazani na trgovino, dospeli so v teku časa do vrhunca kulture, od katerega so s ponosom mogli zreti na zastale sosedne narode: narodna njih samozavest se je mogočno vtrdila. Vsak samozavestni narod pa pogleduje žaliboče z nekim zaničevanjem na druge, manj razvite in manj mogočne narode: tako se še dandanes godi, in vsakdo vé, da se Angleži smatrajo za rojene gospodarje sveta, in prezirajo neangleški svet. Podobno Nemci in Francozi itd. Takošna samozavest glede sebe in preziranje glede drugih je pa pri židih še posebne oblike dobila, ker je njih orientalno-bujna fantazija vso lastno usodo umela poetično naslikati kot izvor naklonjenega jim božanstva: to božanstvo so sploh tako okupirali zase, da drugim ljudem naposled nič božjega ostalo ni: le židje so božji, od Boga izvoljeni narod; po talmudu, ki pomenja nadaljevanje starega zakona v farizejskem smislu, „pogani“ sploh ljudje niso, temveč živina: „Kakor so ljudje nad živino, tako so židje nad vsemi narodi zemlje“; „živinsko seme je seme tujca, ki žid ni“ itd.

Toda ni nam treba talmuda citirati; odprimo le biblijo stare zaveze, ki je tudi kristjanom obče znana, in najdemo isto mogočno narodno samozavest. 1. Mojzes 1, 28 reče Bog prvima človekoma: „Bodita rodovitna in množita se, in napolnita zemljo, in podvržita si njo in gospodujta...“ Pa ako te besede veljajo še vsem ljudem, je v bibliji pozneje v tem smislu brezštevilno izrekov, kateri so posvečeni le rodov Semu. 1. Mojz. 12, 2 govori gospod k Abrahamu: „In hočem te napraviti velikim narodom, in hočem te blagosloviti in ti dati veliko ime... v tebi bodo blagoslovljeni vsi rodovi zemlje.“ „Ti si sveto ljudstvo Gospodu, tvojemu Bogu, in Gospod te je izvolil, da si njegova lastnina iz vseh narodov, kar jih je na zemlji“ (5. Mojzes 14, 2). „Tako boš posojeval mnogim narodom, in ti si ne boš od nikogar izposojeval; ti boš nad mnogimi narodi gospodoval, in nad teboj ne bo nihče gospodoval (5. Mojzes 15, 6). Ta poslednji citat izdaje nam žida kot trgovca z denarjem, kateri si podjarmlja narode s svojimi finančnimi operacijami. Citatov bi lahko navedli posebno iz prelepe tore (to je: Mojzesovih knjig) brez konca in kraja, kateri bi nam pričali o narodnem ponosu,

samozavesti in o ciljih židov; zakaj v obliki prorokovanj skrivajo se tajni ideali izvoljenega ljudstva.

Kar se tiče odcepljenosti in izoliranosti tega naroda, mogli bi mu primerjati pri nas jedino še cigane; seveda je pa različnost v značaju obojih tako velika, da se glede na kulturno delo in stopinjo, ki sta jo oba naroda dosegla, ne dádo primerjati.

Ker so se židi v teku tisočletij čisti ohranili, in ker so fiziološko tako močno plemo, da i v slučaju mešanja svoj značaj vtisnejo svojim bastardom, je le iluzija, pričakovati od židov, da se bodo asimilirali svoji okolici, recimo evropskim Arijem, kakor to mnogi Čehi še vedno upajo. (Prva številka „Narodnih Listov“ v Pragi imela je celo takov apel na žide!) O židih velja veliko bolj nego o jezuitih: Sint ut sunt aut non sint — bodejo, kakor so, ali pa ne bodejo! Židi še dandanes v duševnem oziru sami sebe smatrajo za najnaprednejši, najnadarjeniji narod, in asimilacija bila bi iz njihovega stališča — nazadnjaštvo. Židje, dokler hočejo židje ostati, in to hočejo vsled naravnega nagiba, ki se zatreti ne dá — ne morejo drugačni biti, kakor so bili in so izza stoletij ter stoletij. (Dalje prih.)

V Ljubljani, 4. januarja K položaju.

Dunajski listi zatrjujejo, da se osnuje novo ministrstvo že bodoči teden, gotovo pa do srede tega meseca. Splošno se imenuje sedaj le še dr. pl. Körber kot bodoči ministrski predsednik. Delegacije bodo s svojo nalogo do 20. t. m. pri kraju in drž. zbor se snide baje zopet s početka februarja. Njegovo zasedanje bo trajalo dalje časa. V prvi vrsti pride na razpravo proračun in potem jezikovno vprašanje. Seveda pa je odvisno vse od uspeha, katerega bodo dosegle nove pravne konference, o katerih se toliko piše, a ki se še niso pričele. Češki listi sodijo splošno jako pesimistično o teh bodočih konferencah, nemški nacionalci in radikalci sploh pa so jim naravnost protivni.

Pomnožitev avstro-ogrske armade.

Vojni minister Kriehammer je izdelal, kakor poročajo budimpeštanski in dunajski listi, že pred tremi leti tajen načrt, kako pomnoži in poveča avstro-ogrsko armado. Rekrutni kontingent naj bi se podvoji, t. j. za 51.550 moških povečal. Zato pa treba 400 milijonov kron, ki naj se razdele na deset let. Oficijozni listi zatrjujejo, da je pomnožitev armade res že dalje časa sklenjena stvar, da pa še nikakor ni določeno za koliko se poveča, in da zategadelj tudi ni možno že danes govoriti, koliko bo ta pomnožitev stala. Koliko je resnice na teh oficijoznih dementih, se pokaže na razpravah vojnega odseka delegacij. Gotovo pa je danes to, da se morejo davkoplačevalci že danes veseliti novega povišanja davkov!

Vojna v Južni Afriki.

Tudi zadnja „zmaga“ Angležev se je pokazila, še predno je došlo poročilo o njej v London. „Popolni poraz“ Burov se je kar čez noč spremenil v velik uspeh Burov, kajti Buri so generala Frencha z njegovo vojsko prepodili in se znova polastili Colesberga. Potem pa so zgrabili Angleže še pri Moltenu, kjer so bržčas dosegli tudi uspeh, kajti londonske brzojavke molče o izidu te najnovejše bitke. Angleži imajo torej res nesrečo s svojimi „zmagami“, ki se končno vsikdar izkažejo kot — porazi. Poslej bo moral človek londonska bojna poročila dosledno narobe razumovati: kadar so Buri „premagani“, beže Angleži, in kadar dosežejo Angleži „sijajno zmago“, so jih pretepli Buri. Tako bo izključena vsaka zmota. — Iz Natala se poroča, da mora Ladysmith kmalu pasti. Londonski vojni urad je dobil 2 t. m. vest, da se mrzlica in dysenterija strašno širita. Med vojaštvom je toliko bolnikov, da že primanjkuje strežnikov, in da so v bolnici nastavljeni že tudi civilisti. Sedaj hoče vojni urad v Londonu poslati v Južno Afriko še sedem bataljonov milice. Tako je sedaj — razen 48 bataljonov v Indiji — že do malega vsa angleška infanterija v Južni Afriki ali na potu tja doli. Za rezervami odplovejo sedaj še milični bataljoni, s tem pa so Angleži s svojo armado pri kraju. Milica pa Angležem v vojni ne bo mogla dosti pomagati, ker je za boj neizveščana in brez dobrih častnikov. Rabila bo največ kot straža in po garnizijah.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. januarja.

— **Dopolnilna deželnozborska volitev** iz trgovske in obrtniške zbornice kranjske na mesto umrlega gospoda Ivana Perdana je razpisana na dan 20. t. m.

— **Dopolnilna deželnozborska volitev na Goriškem.** Pri včerajšnji volitvi iz kurije veleposestnikov na mesto grofa Alfreda Coroninija je bil z dvetretjinsko večino izvoljen kandidat slovenskih veleposestnikov gosp. Oskar Gabršček, župan v Tolminu. Brzojavno naznanilo o tem izidu dopolnilne volitve nam je došlo prepozno za sinočni list.

— **Farška gonja proti „Slov. Narodu“** se pridno nadaljuje s prižnic in po spovednicah, pa — brez uspeha. Škofovi hujskajoči pastirski list ni imel doslej prav nobenega uspeha. Velika akcija, s katero je škof hotel kar mahoma zatreti vse liberalstvo v deželi, se je žalostno ponesrečila, je samo pomnožila število škofovih blamaž. Kako je vplival pastirski list, se vidi iz tega, da smo pridobili še novih naročnikov. Neki novi naročnik nam je mej drugim pisal: „Osem let sem bil naročen na „Slovenca“, ker pa izdajajo škof vsake kvatre drug pastirski list zoper „Slovenski Narod“, sem pustil „Slovenca“ in Vam pošiljam 13 gld. in se naročim na „Slovenski Narod“. Podobnih pisem dobili smo več. Celo povsem preprosti kmetje so se naročili na naš list vsled škofovega pastirskega lista, tako da bo odslej „Slovenski Narod“ prihajal celo v nekatere vasi, kjer ga niti po imenu niso poznali, dokler se ni v cerkvi začela gonja. Tako je rodil škofov hudobni naklep dober uspeh za naš list, škof pa je nesmrtno blamiran.

— **Dekan Erjavec v Vipavi** sili pred porotnike. Radi nekega dopisa v našem listu, kojega je „Slovenec“ dopis o „županovem sultanu“ provzročil, čuti se omenjeni dekan žaljenega v svoji osebni časti, in sicer zategadelj, ker se je v našem dopisu namignilo, da naj klerikalna stranka v Vipavi rajši molči, ko vendar ve, kako pohujšljive stvari so se nekdaj dogajale v vipavskem farovžu, nego da blati poštene moze po umazanem glasilu ljubljanskega knezoškofa. Ampak dekan Erjavec ni samo rahločuten mož, on je tudi prebrisan lisjak! Da bi zapiral in pod ključ spravil „manjše“ liberalce, to mu ni prišlo na um, in zategadelj je radi našega vipavskega dopisa tožil glavnega liberalca in, kakor se izraža v svoji obtožnici, „vrhovnega redakterja Slovenskega Naroda“ dr. Ivana Tavčarja. Nam je to tudi prav. Gospod dekan pa morda s porotno razpravo ne bode prišel do svojega računa. Če pa po vsi sili hoče, da se pred porotniki razpravlja pohujšljiva preteklost vipavskega župnišča, mu to veselje privoščimo. Eno pa si zapomnite: če menite, da smete s škofom na čelu naše grehe pribijati na steno, potem bodite pripravljeni, da bomo tudi mi vaše grehe — o, ljubi Jezus, in teh je veliko! — na steno pribijali. Erjavčeve osebe sicer ne bomo vtikali v razpravo, a če bi kdo trdil, da je njegova oseba brez greha — bi se mu še celo na vipavskem Colu smijali. Na srečno svidenje pred porotniki!

— **„Edinost“** je postala nakrat sila občutljiva, ker se jej je na rahel način očitala gola resnica, da namreč trobi v klerikalni rog. Ne zdi se nam potrebno, spuščati se radi tega v polemiko, ker je ta fakt itak znan vsakemu, kdor „Edinost“ prebira. Umestno pa se nam vidi, da seznanimo širšo javnost s posebno klasičnim odstavkom iz prve letošnje številke tržaške kolegije, kjer je povedano, kaj je neki somišljenik ka-li dejal neki ljubljanski gospodični. Zasolil jo je tej gospodični tako-le: „Mi smo mnogo, mnogo bolj liberalni in radikalni od onih, ki nas črtijo zaradi našega namišljenega „klerikalizma“. Razlika med našim in vašim liberalizmom je pa ta, da Vi tlačite v jeden koš kar ves duhovski stan, in da pojm liberalizma identifikujete s pojmom — brezverstva. Vi generalizujete, kadar je posamična oseba kaj zagrešila, mi pa delamo narobe: mi prijemljemo tistega, ki je kaj zagrešil in spoštujemo stan; to pa moramo tembolj, ker nam tržaška in istrska duhovščina naše krvi — z malimi izjemami — ne daje nikakega povoda, da bi nastopali proti njej. Vam je pred očmi le Kranjsko oziroma Ljubljana; pa ne veste, da je naš pogled — čeprav smo sami zatirani — ne-

prestano obrnjeno dol v tužno Istro, kjer je duhovščina — naravnost moramo priznati to — nekaj generalni štab naši narodni vojski. Vi se bojujete med seboj, ker ne veste, da so Vam bratje v nevarnosti, mi pa nimamo časa misliti na medsebojni boj, ker vso našo skrb absorbira misel — na rešenje bratov.“ Avtor te „lekcije“ je gotovo prepričan, da nas je s svojim modrovanjem kar uničil, nam pa se zdi, da je to že patentiranja vredna — naivnost.

— **„Učiteljski Tovariš“** je postal z novim letom šolsko političen list, in kot tak glasilo vsega avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva. Prva številka je jako spretno urejena, in prinaša mnogo prav zanimivih in poučnih spisov. Zdaj ima učiteljstvo tako glasilo, da je lahko ponosno nanje. Umeje se pač samo ob sebi, da se bodo učitelji oklenili svojega lista, želeli pa je, da ga naroče sploh vsi resnični prijatelji nove šole in naprednega učiteljstva.

— **Uršulinke in Angleži.** Nekatero šolarice, ki obiskujejo uršulinske šole, so povedale svojim starišem, da so dobile v šoli rudeče trakove in naročilo, naj molijo za zmago — Angležev v Južni Afriki! Mi bi tega ne bili verjeli, da se nam ni sporočilo od povsem zanesljive strani. Vemo sicer, da se bo tudi to tajilo, kakor je že navada pri klerikalcih, ali to nas ne moti. Stvar je sama na sebi popolnoma brez pomena. Zanimivo bi bilo samo izvedeti, od kod izvirajo simpatije uršulink do Angležev. Iz verskih nagibov ne, saj so Angleži prav tako odločni protestantje in nasprotniki papizma in klerikalizma kakor Buri, iz pravicoljubja pa tudi ne, ker pravica je v tem slučaju na strani Burov. Torej? Pa ne da bi se bile uršulinke zagledale v vrhovato polni angleški — denarni žakelj?

— **„Russkij Kružok“**, Deželno predsedništvo je potrdilo pravila nepolitičnega društva „Russkij Kružok“ v Ljubljani, čigar naloga je pospeševati učenje slovenskih jezikov in v prvi vrsti ruskega jezika.

— **Oseba dohodninska prizivna komisija za Kranjsko** bode svoje razprave, koje je radi deželnega zbora preložila, zopet nadaljevala.

— **Umrla** je včeraj gospa Mar. Rössmann rojena Lenče v starosti 40 let. N. v m. p.!

— **Umrl** je dne 2. t. m. v Središču tamošnji tržan gospod Tomaž Dečko, oče celjskega odvetnika in dež. poslanca gosp. dr. Ivana Dečkota v starosti 85 let. Pokojnik je bil do zadnjega tedna še vedno krepak. N. v m. p.!

— **Silvester v Trbovljah.** Vsled naznanila, da se bode v silvestrovi noči izredno spovedovalo in obhajalo, je prišlo mnogo ljudi že pred 9. uro zvečer k cerkvi. Ta pa je bila zaprta, in se tudi na prošnjo ni odprla pred 11. uro. Od težavnega dela utrujeni ljudje so morali stoje pod milim nebom čakati. Seveda so se čule ujedljive besede in ljudje so zatrjevali, da se ne dajo nikdar več „nabarati“.

— **Jour-fixe slovenskega umetniškega društva.** Prijateljski večeri tega društva so se docela udomačili ter so vedno prav dobro obiskani. Tudi gostov se nikdar ne pogrša. Sinoči je predaval član gosp. Vatr. Holz o slikarju Iv. Groharju in njegovih najnovejših delih, zlasti o dveh oltarnih slikah, ki sta razstavljene t. dni v „Katoliškem domu“. To predavanje priobčimo v „listku“ čim preje. Nadalje je čital predsednik g. c. svet. Franko zbirko humoriističnih narodnih pesmij ter je deklamovala gđ. Vračko troje pesmij (dve O. Zupančičevi in jedno Levstikovo). Glasbeno pevski del pa so izvajali gospa Gerbičeva, gđ. Nošmi, ravnatelj Gerbič, gg. profesorja Prochaska in Junek ter g. Cinger.

— **Slov. del. pevsko društvo „Slavec“** priredi v soboto (praznik), dne 6. januarja 1900 šaljiv koncert s plesom v telovadnici „Narodnega doma“. Sodelujejo: režiser g. R. Inemann, operni pevec g. Pestkowski in komik g. V. Housa; sodeluje tudi godba sl. c. in kr. pehotnega polka, kralj Belgijcev, št. 27. Začetek bo ob 8. uri zvečer. Vstopnina 1 krono za osebo, obč. društveni člani so vstopnine prosti. Vspored je ta-le: Parma: „Rokovnjači“, koračnica, svira godba. pl. Zajc: Overture iz opere „Graničarji“, svira godba. Pitschmann: „Zakonsko veselje“, humoreska, svira godba. Iv. pl. Zajc: „Modrovanje mojstra Smole“, šaljiva glasbena slika za bas solo in kostumiran moški zbor s spremljevanjem orke-

stra. (Bas-solo poje g. L. Pestkowski.) Lud-wig: „Vedno nižje“, humoristična polka za fagot, svira godba. Komičen duo-prizor s kupleti predstavlja gg. Inemann in Housa. Parma: „Triglavske rože“, valček (nov) svira godba. „Vdovec“, komičen solo prizor s kupleti predstavlja gosp. Housa. Bilse: „Dvoje kobilic“, šaljiva točka za dva Piccolo, svira godba. Koncertna godba: „Mišji strah“, kostumiran humorističen prizor za moški peterospev s spremljevanjem orkestra. Čiček: „Pastirska piščalka“, srbska melodija, svira godba. Mej vsporedom, do otvoritve plesa, bodo v dvorani pogrnjene mize. Ples. Z ozirom na ta koncert se prične gledališka večerna predstava že ob 7. uri zvečer.

— **Mestna hranilnica v Novem metu.** V mesecu grudnu 1899. je 194 strank vložilo 46.141 K 23 h, 116 strank pa vzdignilo 29.253 K 29 h, torej več vložilo 16.887 kron 94 h, 4 strankam se je izplačalo posojil 2120 K. Stanje vlog 1.361.491 K 50 h. Denarni promet 125.812 K 1 h.

— **Glas iz občinstva.** Tržaška cesta je državna, toda prelubi erar jo zanemarija tako, da je zlasti od tobačne tovarne naprej v najžalostnejšem stanju. Ljudje morajo do kolen gaziti blato, mej tem ko je pred palačo deželne vlade, kjer je lep in širok hodnik, vsak trenotek videti delavce ki strgajo blato. Če se prav spominjamo, je blizu tako tudi knez Potemkin ravnal, ko je carica Katarina potovala po Rusiji. Kamor je carica pogledala, je bilo vse lepo in snažno, drugod pa vse zanemarjeno in opustošeno.

— **Premogarski štrajk na Štajerskem.** V kočfahškem in voitsberškem revirju počiva vse delo. Včeraj so tudi zadnji premogarji prepustili delo in se pridružili štrajkujočim delavcem, tako da štrajka zdaj skoro 3000 mož. Kdo je kriv, da je prišlo do štrajka, to je prvo vprašanje vsacega, kdor čuje o tem štrajku. In resnici na čast se mora priznati, da so ga provzročili velepodjetniki in v prvi vrsti ravnatelj Rochlitzer, ki je vodil pogajanja s premogarji. Slednji so z ozirom na to, da je itak veliki dobiček podjetnikov znamenito narasel, zahtevali naj se zviša minimalna plača za kacic 20%, tako da bi najbolje kvalificirani delavec dobival minimalno 1 gld. 50 kr. na dan, ženske pa po 80 kr. Zahtevali so nadalje premoga, kolikor ga rabijo za dom, brezplačno, določitev osebnega delavnika tudi za tiste premogarje, ki ne delajo pod zemljo ter končno zahtevali, naj jim uprava olje za njih lampice zaračunava za lastno ceno, ne z dobičkom, kakor je bilo doslej na vadno. Rochlitzer je vse zahteve točko za točko odbil. Zanašal se je, da bodo politična oblastva z odgonom vkrotila premogarje, kakor l. 1892. Toda to pot se njegovo upanje vsaj doslej še ni izpolnilo. Včeraj so bile v Kočfachu prve demonstracije. Pri Mitschevem premogokopu Piberstein se je zbralo kacic 800 premogarjev, ki so demonstrovati proti onim tovarišem, ki so hoteli iti na delo. Nasilstvo se ni zgodilo nikako, a vzlic temu je Mitsch sam odredil, naj se delo ustavi. Njegovi delavci so se na to pridružili štrajkujočim. Tudi pred premogokopom Dittler pred poslopjem kočfahške premogarske družbe so delavci demonstrirali. Okrajni glavar dr. Herzog je brzojavil v Gradec po vojaštvo, pozneje pa, ko je bil posebni vlak za 300 mož že pripravljen, je naznanil, da vojaštva ni treba. Občinska zastopa v Voitsbergu in v Kočfachu sta popolnoma na strani premogarjev in hočeta s posebnimi izjavami obsoditi postopanje ravnatelja Rochlitzerja. Ministrstvo je odposlalo ministerialnega svetnika dr. Zechnerja, da posreduje mej delodajalci in mej delojemalci.

— **Nesreča.** Dne 2. t. m. ponesrečil se je J. Rus, po domače Brinovčar iz Loga pri Brezovici v gozdu, kjer je hlode vlačil. Zvalil se je nanj hloed in ga na mestu ubil.

— **Svinja je odgriznila roko** šestmesečnemu otroku v Baderni pri Poreču.

— **Iz Škofjeloke** se nam poroča, da je ondotno kavarno prevzel gosp. Fran Splichal.

— **Samomor.** Dne 30. m. m. našli so ljudje 43letnega samskega lajnarja Jožefa Hlada iz Potoka v kočevskem okraju v Osojniku obešenega. Sedi se, da si je Hlad sam končal življenje.

— **Meteorološki mesečni pregled.** Minoli mesec grudni je bil izvanredno mrzel in neprijazen. — **Opazovanja na**

toplomeru dadó povprek v Celsijevih stopnjah: ob sedmih zjutraj — 5,4°, ob dveh popoldne — 2,0°, ob devetih zvečer — 4,1°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca — 3,8°, za 2,3° pod normalom. — **Opazovanja na tlakomeru** dadó 735.85 mm kot srednji zračni tlak tega meseca, za 0,15 mm pod normalom. — **Mokrih dni** bilo je 15, med temi 10 snežnih, padavica znaša vsega skupaj 95,0 mm. — Od 8. grudna naprej nosi zemlja belo odejo, ki je pa postala konec meseca vsled trajnega južnega vremena lisasta; strehe nimajo nič več snega.

— **Meteorološki letni pregled.** Iz vseh opazovanj minolega leta sledi 9,3° Celsija kot srednja zračna temperatura in 736,27 mm kot srednji zračni tlak leta 1899. Padavina znaša vsega skupaj 1446,9 mm.

* **Sleparska nuna.** V „Frankf. Ztg.“ pišejo iz Rima: V tukajšnji ulici „Via Gregoriana“ imajo sedaj hišniki mnogo snovi za svoje klepetanje. Policija je zopet ujela jedno sleparskih nun, kakršnih živi tu mnogo. Italija zakonito ne priznava nobenih samostanov; vsakdo se sme oblačiti in ustanavljati družbe kakoršne mu drago, da le ne krši zakonov. Meseca junija je prišla v ulico „Via Gregoriana 54“ neka dama, katere pravo ime je Tereza Domassei, ki pa je nosila redovniško obleko ter je trdila, da je princesinja ter da je prišla iz orientala. Policija ve doslej samo to, da je bivala tri leta v samostanu v Bologni ter da se ima za to zahvaliti kardinalu Svampi. Dama si je najela kar dve nadstropji, se združila z neko angleško gospo ter odprla nekako sirotišnico, v katero bi sprejemala za enkratno plačilo 500 lir dekleta do njihovega 18. leta. A plačati se bi moralo vse naenkrat. S svojim aristokratskim nastopom je imponirala izdelovateljem pohištva, pekcom, mesarjem in posojevalcem denarja, da so ji dajali vsega na kredo in to tem bolj, ker se je podpisovala na vsa svoja pisma: Nadvojvodinja Marija Terezija Avstrijska! Kmalu je imela 24 gojenk. Ko so se oktobra meseca oglašili upniki za svoj denar, jih je prosila, naj še nekaj dni počakajo, potem pa je izginila ter se vrnila v decembru brez denarja. Upniki so jo ovadili nemudoma policiji, ki je prišla takoj k tej lepi dami. In kaj je našla? Gojenke so bile izstradane in v samih zamazanih cunjah! Vzeli so jih razni ljudje, dokler niso prišli ponje stariši. Po šestorico otrok pa ni bilo nikogar, zato jih je neka holandska gospa vzela za svoje. Policija je dognala, da je hodila čestita nuna-princesinja ponoči na bale ter da je hodil k nji v sirotišnico neznani častnik. Njegovo sliko je kazala pustolovka svojim „gojenkam“ kot podoba sv. Mihaela. Kakšen popravek je imel ta moderno uniformirani Mihael pri lepi dami, se pač sluti! Italijanski listi poročajo, da je bila sleparka Domassei odgojena v Ljubljani pri uršulinkah.

* **Ženske na angleško-burskem bojišču.** V angleškem časopisu „Wheeling“ je bilo priobčeno pismo nekega angleškega častnika, da je v bitki pri Rietfonteinu opazoval dve dami, ki sta sledili angleškim četam s — kolesom. Spočetka sta obstajale v primerni oddaljenosti, a radovednost ju je zavedla kmalu tako daleč, da so začele padati burske kroglice tikoma njih. Seveda sta se na to naglo umaknili ter se skrili za skalo, kjer sta v strahu pričakovali konca bojne igre. Strah omenjenih dveh dam je bil tako velik, da še po bitki nista hoteli priti iz svojega skrivališča. Danes pa sta obe dami v Ladysmithu in gotovo ju danes boj iz bližine nič več ne zanima.

* **Pol milijona kron — beračeva zapuščina.** Pred dunajskim okr. sodiščem se je začela vršiti velika zapuščinska obravnava. 71letni berač Anton Kain, ki je umrl lani, je zapustil namreč pol milijona kron. V oporoki je zapustil svoje premoženje dobroteljnemu zavodu, katerih sploh ni, a za dedščino se poteza 36 sorodnikov in nekaj dobrotelnih zavodov. Anton Kain je sin bogatega posestnika, ki je imel tri sinove. Po očetovi smrti so živeli nekaj časa skupaj, skoparili na vso moč, a končno se je Anton z bratom sprl, vzal svoj delež 50 tisoč goldinarjev in šel po svetu. Nosil je tedaj — 30 let star — očetovo suknjo in to suknjo je nosil do smrti. Najprej je bil hlapec v nekem samostanu na Dunaju, potem pa je beračil od hiše do hiše, zmrzoval in stradal, a seboj nosil v cunj

zavite tisočake, za katere ni seveda vedel nihče. Ko sta mu umrla brata, je podedoval vse očetovo posestvo in premoženje bratov. Dal je posestvo v najem in dalje beračil po Dunaju, tako da si je naberačil tisoče in tisoče ter zapustil ogromno premoženje. Kain je bil izredno majhen možiček, gladko obrtega obraza in čisto belih las. Umrl je v ubožni hiši lani 13. januarja.

Književnost

— „**Slovenski Pravnik**“ ima v 11. in 12. številki naslednjo vsebino: 1. dr. Milan Škerl: Ali je § 887. obč. drž. zak. uporaben pri trgovskih poslih? 2. X.: Je-li sodnik upravičen presojsati potrebnost ali nepotrebnost odvetniškega zastopanja in kedaj? 3. dr. P. Defranceschi: Sodno-zdravniška menja. 4. dr. I. Z.: Dvie oblasti — stranke. 5. Šopek vrhovno-sodnih razsodil k civilnopravdnemu in eksekucijskemu redu. 6. Iz pravosodne prakse. Civilno pravo: a) Občina mora ovršiti rabote, na katere se je pravno-krepno obvezala. b) O povračilu stroškov odvetniškega zastopanja. c) Pomen preodkaza terjatve v poteg v pravdi zahtevajočega upnika s tretjim dolžnikom (§ 308. zvrš. r.) d) Pošto je položen račun i pravomočno uručen protustranci da iznese mane, ne može nego putem pravde biti utvrđjena ispravnost i potpunost tog računa. e) Ali je zavarovalno svoto za slučaj smrti staviti v zapuščino zavarovanečevu? Kazensko pravo: a) Odpeljavec ravna zvijačno nasproti starišem odpeljane tudi tedaj, kedar le-ti ne vedo, kje je odpeljani bival. b) O obsegu odvetnikove pravice do povračila kazensko-pravdnih stroškov, kedar nastopi kakor stranka. 7. Književna poročila. 8. Razne vesti.

— „**Glasbena Zora**“. Urednik tega lista nam piše: V VI. zvezku „Glasbene Zora“, v vabilu na naročbo za drugo polletje, omenil sem, da se bo „Glasbena Zora“ odslej tiskala z notovimi tipi, in da bo prinašala poleg vsem strani kompozicij vsakokrat tudi štiri strani berila glasbene in kritične vsebine, ako se namreč dovoljno število naročnikov oglasi, tako da se zamorejo poravnati z naročnino tiskovni in drugi stroški. Ker pa je treba dati list vsaj 10 dni, predno izide, v tiskarno, — note se namreč ne stavijo tako hitro, kakor druga pisava — in ker se je do sedaj priglasilo razmerno še jako malo število naročnikov, tako da si z njim ne upam pričeti izdajati lista v novi, gori omenjeni obliki, katere bi stala mnogo več, kakor dosedanja, zato opozarjam s tem vse častite dosedanje naročnike, kakor tudi vse one, kateri nameravajo na novo pristopiti, da se podvzajo z naročbo kar mogoče hitro, sicer s tako izdajo ne morem pričeti. Komur je toraj na tem lažje, da imamo za domačo glasbo svoj strokovni list, naj se na druge ne zanaša rekoč: če se tudi zdaj precej ne naročim, se bom pa kasneje, saj zastran mene bo list tudi lahko izhajal. Tako in enako jih pa zamore večina misliti in si list ne naroči o pravem času, vsled tega pa list ne more pričeti izhajati, ker na negotovo se ne more zanašati in zalagati podjetje, katero zahteva poleg mnogega dela tudi mnogo denarnih stroškov in to toliko manj, ker še za I. polletje večina naročnikov ni poslala svoje naročnine. Zato prosim obenem pri tej priliki tudi vse one dosedanje naročnike, kateri še niso poravnali naročnine za prvo polletje, da to storé v najkrajšem času. Vsem onim gospodom naročnikom, kateri so mi poslali poslednji čas naročnino, da bi se jim poslala „Glasbena Zora“ prvega polletja, pa naznanjam, da ne morem ustreči njih želji, ker so pošli vsi zvezki, razun štev. 1 in 2. Naj mi toraj blagovolijo naznaniti, ako jih imam zabeležiti kot naročnike za drugo polletje ali pa če se jim ima denar vrniti. „Glasbena Zora“ za pol leta velja 3 krone. — Fr. Gerbič, urednik in izdajatelj „Glasbene Zore“.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 4. januarja. Glede sestave novega ministrstva se je določilo, da bodo imenovani sami uradniki za ministre. Mej ministri bo pa tudi češki minister-krajan. Ta bo imel

v prvi vrsti nalogo, posredovati pri predstojajočih spravnih pogajanjih mej vlado in mej Čehi. Za to mesto je predlagan sekcijški šef v naučnem ministrstvu dr. Anton Rezek.

Dunaj 4. januarja. „Wiener Abendblatt“ prijavlja nekam preveč senzacijsko pobarvano vest. Pravi namreč, da se državni zbor razpusti, ako se Körberju njegova naloga ne posreči. Če bi tudi novi državni zbor ne funkcioniral, bi se sistirali tako državni zbor kakor deželni zbori, in ostali bi samo deželni odbori. To bi trajalo toliko časa, da se mej prebivalstvom zopet oživi konstitucionalni smisel.

Dunaj 4. januarja. Iz jako dobro informiranih krogov se čuje, da je stališče ministra zunanjih del grofa Goluchowskega popolnoma omajano. Goluchowski odstopi takoj, čim se notranja kriza na katerikoli način, četudi le začasno, poravna. Tudi njegov naslednik je že določen. Izbran je v to poslanik v Petrogradu, baron Ärenthal.

Dunaj 4. januarja. Ogrski minister à latere grof Szecheny je podal demisijo, baje radi svojega slabega zdravja.

Budimpešta 4. januarja. Pri občinskih volitvah v Dunapentele so zmagali socialni demokratje. Izmed 14 mandatorov so jih dobili 13.

Pariz 4. januarja. Sodni dvor je spoznal Déroulèda in Guerina krivima. Kazen se določi v današnji popoldanski seji.

Rim 4. januarja. „L' Italie“, ki ima najtesnejše zveze z vlado, se ogreva za to, da bi Italija poslala svoje vojaštvo v Egipt in tako omogočila Angležem, egiptsko posadko porabiti v Južni Afriki. Iz tega se sklepa, da je dotični dogovor mej Italijo in Angleško že gotov.

Berolin 4. januarja. Oficialni krogi se drže glede vesti, da so Angleži sekvestirali nemški ladji „Hans Wagner“ in „Bundesrath“, jako rezervirano, pričakujoč oficialnih pojasnil.

Bruselj 4. januarja. Tu se zatrjuje, da general French pri Kolesbergu ni zmagal, kakor so razglasili Angleži, ampak da so Buri njegov naskok odbili. French je izgubil 8 častnikov in 150 mož.

London 4. januarja. Listi priznavaajo, da je Kolesberg v rokah Burrov. „Times“ trdi, da so Angleži zasedli vse važnejše hribe v okolici in da bi French mogel Bure pregnati, če bi dobil pomoči.

London 4. januarja. Poroča se, da je general Babington Bure blizu Kvodostrifta porazil in zavzel njih tabor.

London 4. januarja. Reuterjev biro javlja, da je bil neki tovorni vlak v Junktivnu, obložen z živili za Angleže, po neznanih ljudeh spravljen v dir in dasi brez lokomotive, drdral do burskih čet. Buri so se ga takoj polastili in pregnali Angleže, ki so hoteli vlak rešiti. Vlak je štel 26 vagonov.

London 4. januarja. Buri so naskočili predvčerajšnjim zjutraj Molteno. Boj traja še.

Poslano.

Dne 23. marca 1898. leta, o priliki seje jubilejnega odbora, za proslavo petdesetletnice, nabrala se je med člani omenjenega odbora svota 61 kron 20 vin. za nameravani jubilejni zaklad, oziroma za okrajno bolnišnico. Od te svote se je porabilo za razne stroške 19 kron 80 vin, toraj preostaja še 41 kron 40 vin.

Ker se pa omenjeni jubilejni zaklad ne snuje in se je nameravana bolnišnica opustila, in ker je slavna posojilnica za Stari trg, Lož in sosedstvo svojo za ta sklad darovano svoto odtegnila temu zakladu, ter darovala prostovoljnemu gasilnemu društvu v Starem trgu, naznanja podpisani tačasni blagajnik jubilejnega odbora v sporazumljenju z večino tačasnih dariteljev, da je tudi ostanek omenjenega odborovega daru, izplačal prostovoljnemu gasilnemu društvu v Starem trgu.

V Starem trgu dne 31. decembra 1899.

Ivan Štrif, tačasni blagajnik jubilejnega odbora.

Darila.

Uredništvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. G. Pikel v Postojni 31 K, kot odkupnino noveletnih voščil nastopnih gg. rodoljubov v Postojni: Družb. Fran Jurca 3 K; Al. Burger, Ant. Ditrich, Fran. Kutin, Greg. Pikel, Josipina Vičič po 2 K; G. Fran Arko, Ant. Bole, Iv. Burja, Rih. D. belak, Dom. Dereani, Ljud. Ditrich, Iv. Lavrič, Ferdo Gaspari, Ant. Kovač, Jern. Kogej, dr. Kotzmut, Gust. Omahen, Fran. Paternost, dr. Ponebšek, Makso Seber, Rih. Seber, dr. Treo po 1 K. Živel!

Za Prešernov spomenik: Dne 1. januarja na, Kačivnikovem večeru pri „belem volku“ v Ljubljani so darovali 14 K čestilci starašine slovenskih hribolazcev. — Živel! darovalci!

V prid družbi sv. Cirila in Metoda odkupili so se noveletnih voščil sledeči: Gospica Kadivčeva 4 K, rodbina Bleiweis-Trsteniška 2 K, gosp. Drag. Žagar, deželni blagajnik, 2 K, gosp. prof. Rutar 4 K, gospa Ivana Supančičeva 4 K, gospa Josipina Trpinčeva 1 K, gosp. Fran Jarc z rodbino v Medvodah 2 K, gospa Ana dr. Zarnikova 1 K, rodbina dr. J. Drčeva 2 K, rodbina J. Jamšekova 2 K, gosp. prof. Rajko Perušek 10 K, gosp. Jean Tavčar z rodbino 2 K, rodbina J. Lozarjeva 2 K.

Šenklaško-frančiškanska ženska podružnica. — Šentjakobsko-trnovska ženska podružnica.

Odkupili so se v prid družbe sv. Cirila in Metoda od noveletnih voščil:

V Kranju: 3. dame z 2 K: Iv. Majdič; z 1 K: M. Chrobat, A. Dokler, T. Florijan, M. Golob, M. Globočnik, Fr. Hlebs, Iv. Hubad, A. Jugovic, Fr. Jugovic, M. Keršič, M. Killer st., M. Killer ml., T. Konec, M. Korošec, C. Korun, Jos. Klander, L. Krenner, El. Kreuzberger, M. Lampe, M. Lavrenčič, M. Levčnik, M. Likozar, M. Marenčič, M. Majdič, A. Mayr, M. Mayr, El. Matajč, J. Miklavčič, A. Novak, A. Omersa, A. Omersa, Jos. Omersa, H. Pavšler, Am. Pezdič, K. Pirc, M. Pirc, O. Pirc, M. Polak, Alb. Prevc, Anton Prevc, M. Prevc, Jos. Pučnik, Jos. Puppo, M. Rakovec, M. Rakovec, M. Rant, A. Sajovic, Iv. Sajovic, K. Sajovic, P. Sajovic, M. Steinbauer, L. Šavnik, Mar. Šavnik, Mici Šavnik, O. Šavnik, K. Šlamberger, A. Štempihar, A. Šumi, M. Šumi, V. Štrifot, B. Tominšek, R. Ulrich.

V Škofji Loki: 3. dame in gg. s 5 K: Iv. Tomažič; s 3 K: N. Lenček; z 2 K: B. Bežek, Gašp. Čerman, Ivana Demšar, Finžgar, A. Guzelj, Hel. Hafner št. 17, Jos. Kalan, M. Kocelj, Al. Krenner, Fr. Kummer, L. Lavrič, Fr. Petrič, F. Sador, z 1 K: dr. Arko, Burdych, Ant. Čadež, Iv. Debelak, M. Debelak, Fr. Dolenc, Kat. Dolenc, E. Dolinar, Ivanka Flis, Jak. Gasperk, Gusell, Anton Hafner, Anton Hafner ml., Jan. Hafner, Ant. Homan, Vinc. Jamar, Jamnik, Mar. Juvan, Kaiba, M. Kalan, Klobovs, Marg. Kokal, Iv. Košir, Jos. Košir, Bog. Krenner, A. Leskovec, Mar. Maček, G. Maher, Mali. Aug. Molinaro, Jan. Otern, Pavlič, Klot. Pecher, Konr. Pecher, Fr. Potočnik, Stanko, Kat. Sušnik, L. Sušnik, T. Sušnik, Anica Tomažič, Mar. Trdina, Mar. Vernig, Fel. Zavodnik, J. Zdravša, F. Zicherl in Žigon.

Messmer-jev čaj je danes v Avstro-Ogerski prva marka. O izvrstnih nedosežnih mešanjih se sliši le en glas priznanosti. Zavožki za poskušnjo à 50 kr. do 1 gld. pri Antonu Stacul-u, Iv. Luckmann-a nasledniku, J. C. Praunseiss-u ter pri Ivanu Buzzolini-ju v Ljubljani. III. (1899—2)

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 46.

Dr. pr. 984.

V petek, dne 5. januarja 1900.

Dругикрат v sezoni:

Hamlet, kraljevič danski.

Založba v petih dejanjih. Spisal William Shakespeare. Preložil Ivan Cankar. Režiser g. Rudolf Inemann.

Blagajna se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7 1/2 uri. — Konec po 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. peh. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnji predstavi v soboto, 6. januarja 1900. (Sv. treh kraljev dan.) Popoldne ljudska predstava. „Kmet milijonar“. (Znižane cene.) Začetek točno ob 3. uri. — Zvečer: „Chonchon ali materin blagoslov“. Začetek ob 7. uri.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 30. decembra: Josip Bušič, umir. c. kr. višji poštni upravitelj, 72 let, Rimska cesta št. 2, otrpnenje možgan. — Uršula Ferjan, dekla, 81 let, Poljanska cesta št. 20, ostarelost.

Dne 31. decembra: Terezija Alkovič, zasebnica, 73 let, Šolski drevored št. 2, ostarelost — Angela Koman, krojačeva hči, 20 mes., Opekarška cesta št. 7, za jetiko. — Franc Kerže, poljedelec, 52 let, Opekarška cesta št. 12, se je obesil.

V deželni bolnici:

Dne 29. decembra: Martin Adamič, gotač, 67 let, naduha in vodenica.

Dne 30. decembra: Ana Matkovič, dnarica, 30 let, za jetiko.

Dne 31. decembra: Marija Omahen, kramarica, 85 let, ostarelost. — Marija Ritobrata, strežnica, 72 let, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji zračni tlak 736-0 mm.

Januar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
3.	9. zvečer	731-2	11-0	sr. jzhod	oblačno	
4.	7. zjutraj	729-7	10-3	sl. jzhod	dež	30 mm
"	2. popol.	728-8	10-3	sl. zahod	dež	

Srednja včerašnja temperatura 10-3°, normala: -2-7°.

Dunajska borza

dne 4. januarja 1900.

Skupni državni dolg v notah	98 K 60	h
Skupni državni dolg v srebru	98	" 55
Avstrijska zlatna renta	96	" 75
Avstrijska krona renta 4%	99	" 10
Ogrska zlatna renta 4%	96	" 95
Ogrska krona renta 4%	94	" 60
Avstro-ogrski bančne delnice	130	" 10
Kreditne delnice	233	" 35
London vista	242	" 55
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118	" 20
20 mark	23	" 66
20 frankov	19	" 19
Italijanski bankovci	89	" 70
C. kr. cekini	11	" 42

V veliki žalosti žalosti naznanjamo svojim sorodnikom in prijateljem bridko izgubo naše ljubljene in nepozabne matere, blage gospe

Frančiške Gregoričeve

ki se je danes ob 3/4 na 7. uro zvečer v 66letni starosti po mučnem in dolgotrajnem bolehanju od nas tugujočih vsa Bogu udana poslovlila in previdna s sv. zakramenti za umirajoče odšla mirno s svojo dušo v večnost.

Truplo prebлага nam ranjke matere se bo v petek, 5. januarja ob 3. uri popoldne v hiši št. 11 Ulice na Grad blagoslovilo in potem na pokopališču pri sv. Krištofu večnemu počitku izročilo.

Blago ranjko priporočamo v molitev in pobožen spomin, zlasti pri sv. mašah.

V Ljubljani, 4. januarja 1900.

(19) Žalujoči ostali.

Zahvala. (20)

Vsem dragim prijateljem in znancem, kateri so se nas ob očetovi smrti tako ljubeznivo spominjali, osobito onim, ki so spremili pokojnega očeta do groba, bodi iskrena zahvala.

Ivan Podgornik

c. kr. poštni asistent.

Išče se za maj ali avgust

stanovanje

obstoječe iz 4 sob. (18—1)

Več se izve pri upravnistvu „Sl. Nar.“.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga čez Trbiž.** Ob 12. uri 5 m. po aoci osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregec, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevica, Plzenj, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga iz Novo mesto in v Kočevje.** Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseca, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Eregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osobni vlak z Dunaja. Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osobni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Bordeaux-in Marsala-vino.

Izborna stara vina

pripravna posebno za bolnike in okrevajoče, kateri potrebujejo krepčalnih in ojačevalnih sredstev. (2291—3)

Steklenica 3/4 litra držeča 1 gld.

Lekarna Piccoli v Ljubljani.

Vnanja naročila proti povzetju.

Št. 490 Pr.

Razpis službe.

Vsled sklepa občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane, z dne 5. t. m. razpisuje se pri mestnem magistratu služba

policijskega stražnika

z letno plačo 900 kron, z dejalnostno doklado 100 kron in s pravico do naturalne obleke, obutve in pokojnine.

Prošnje za to službo do 15. januarja 1900.

Mestni magistrat ljubljanski,

dné 27. decembra 1899.

Založena 1847.
Založena 1847.

Tovarna pohištva

J. J. NAGLAS

v Ljubljani

Zaloga in pisarna.
Turjaški trg št. 7

Tovarna s stroji:
Trnovski pristan št. 8-10

priporoča po najnižji ceni:

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne sobe, oprave za salone, žimnate modroce, modroce na peresih, otroške vozičke, zastore, preproge itd.

F. Cassermann

krojač za civilne in raznovrstne uradniške uniforme

in poverjeni zalagatelj ces. kr. unif. blagajne drž. železnice uradnikov

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje civilnih oblek in nepremičljivih havelokov po najnovejši faconi in najpovoljnejših cenah. Angleško, francosko in tuzemsko robo ima na skladišču.

Gospodom uradnikom se priporoča za izdelovanje vsakovrstnih uniform ter preskrbuje vse zraven spadajoče predmete, kakor: sablje, meče, klobuke itd., gospodom c. kr. justičnim uradnikom pa za izdelavanje

talarjev in baretov. 1

Darila za vsako priliko!

Frid. Hoffmann

urar

v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo največjo zalogo vseh vrst

žepnih ur

zlatih, srebrnih, iz tule, jekla in nikla, kakor tudi stenskih ur, budilk in salonskih ur, vse samo dobre do najfinjše kvalitete po nizkih cenah.

Novosti v žepnih in stenskih urah so vedno v zalogi. 1

Popravila se izvršujejo najtočneje.

Optični zavod

J. P. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod trančo 1

priporoča svojo veliko zalogo

vsakovrstnih očal, lovskih in potnih daljnogledov, kakor tudi vseh optičnih predmetov.

Zaloga fotografskih aparatov.

Vsa v to stroko spadajoča popravila in vnanja naročila točno in ceno. 1

Pri nakupovanju suknene in manufakturne blaga se opozarja na trdko

HUGO IHL

v Ljubljani v Špitalskih ulicah št. 4.

Velika zaloga

suknenih ostankov. 1